

BIG FISH

© ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ | 11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2009 | ΤΕΥΧΟΣ 164 | bigfish@protothema.gr

50 ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

*Η Κούβα γιορτάζει,
αλλά το καθεστώς
του Κάστρο έχει μια ακόμη
απειλή να αντιμετωπίσει:
τους πολίτες της χώρας
που διαμαρτύρονται
στο ίντερνετ!*

ΦΑΙΗ ΞΥΛΑ

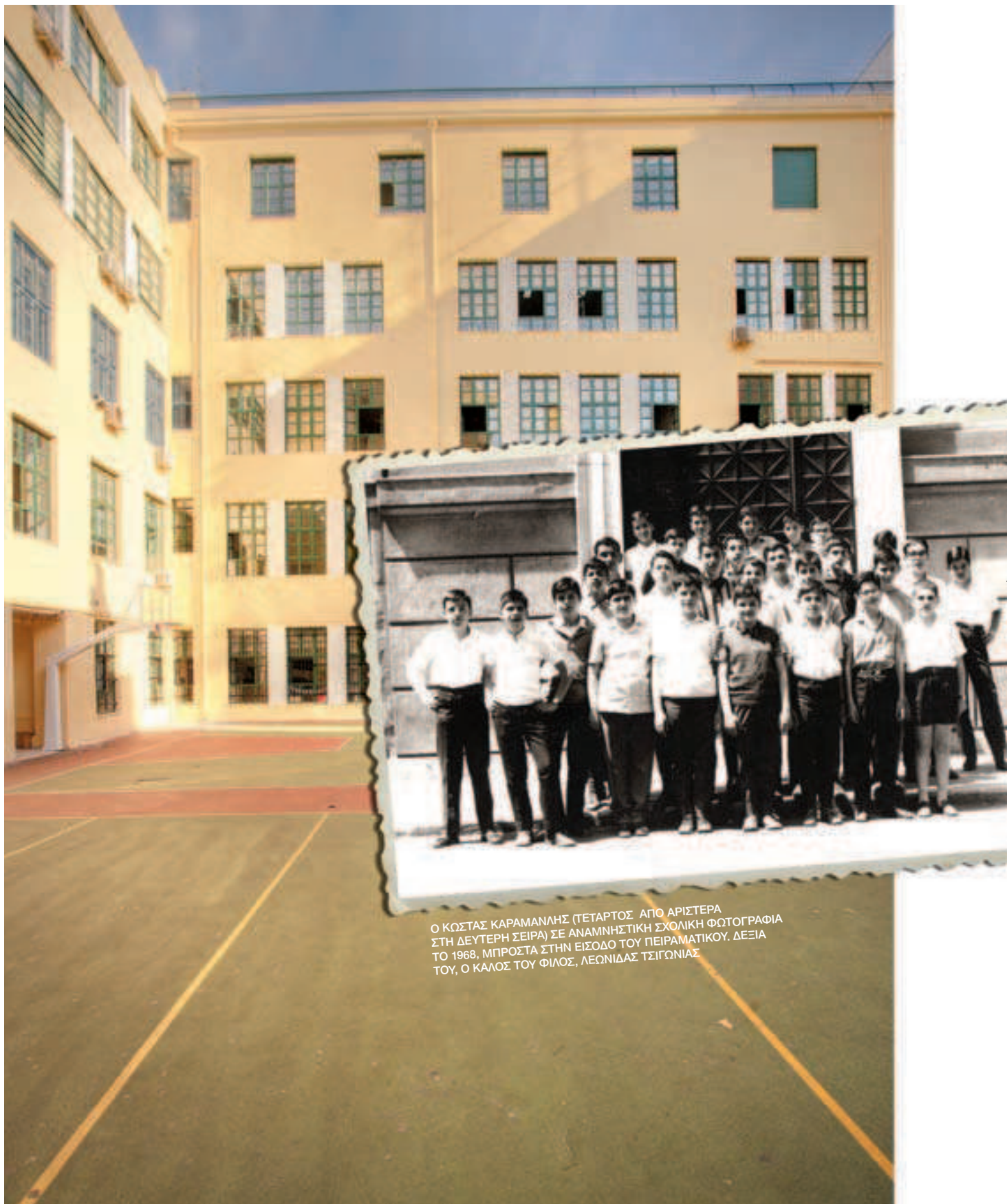
*«Δεν με αφορά το star
system της τηλεόρασης!»*

*(Είναι τώρα τρόπος αυτός
να προωθήσεις την καινούρια σου ταινία;)*

**Η ΜΕΓΑΛΗ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΣΧΟΛΗ**

ΟΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ
ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ,
ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΘΥΜΟΥΝΤΑΙ

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΑΠΟ ΑΡΙΣΤΕΡΑ
ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΙΡΑ) ΣΕ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ
ΤΟ 1968, ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ. ΔΕΞΙΑ
ΤΟΥ, Ο ΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣ, ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΣΙΓΩΝΙΑΣ

ΛΙΑΝ
ΚΑΛΟΙ

ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΣΗΜΙΤΗΣ,
Ο ΚΟΠΑΝΑΤΖΗΣ ΚΩΣΤΑΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΛΑ ΠΑΙΔΙΑ...

Κώστας Καραμανλής, Κώστας Σημίτης, Ανδρέας Παπανδρέου, Αθανάσιος Τσαλδάρης, Λεωνίδας Κύρκος, Γεώργιος Μαγκάκης, Ιωάννης Βαρβιτσιώτης, Γιάννος Παπαντωνίου είναι κάποια από τα ονόματα που γράφτηκαν στις επετηρίδες του Πειραματικού Σχολείου. Το πέρασμά τους στην πολιτική Ιστορία του τόπου μόνο συμπτωματικό δεν ήταν. Οχι, δεν το λέμε εμείς. Οι συμμαθητές τους το λένε!

• ΚΕΙΜΕΝΟ: ANTZY NTRIBA • ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΜΕΝΕΛΛΑΟΣ ΜΥΡΙΛΛΑΣ

«ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ μικρογραφία της κοινωνίας». Δεν θυμάμαι ποιος από τους καθηγητές μου στο Γυμνάσιο συνήθιζε να λέει αυτή τη φράση κουνώντας πέρα δώθε τον δείκτη του δεξιού του χεριού, όμως, αρκετά χρόνια αργότερα διαπίστωσα ότι υπάρχει ένα σχολείο το οποίο θα μπορούσε κάλλιστα να αποτελεί μία μικρογραφία της ελληνικής Βουλής. Το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Κολωνάκι έβγαλε (ίσως και να εξακο-

λουθεί να βγάλει) γενιές και γενιές βουλευτών, υπουργών αλλά και πρωθυπουργών, αφού ανάμεσα στους αποφοίτους του συγκαταλέγονται ο Κώστας Καραμανλής, ο Κώστας Σημίτης, ο Ανδρέας Παπανδρέου, ο Αθανάσιος Τσαλδάρης, ο Λεωνίδας Κύρκος, ο Γεώργιος Μαγκάκης, ο Ιωάννης Βαρβιτσιώτης, ο Γιάννος Παπαντωνίου κ.ο.κ.

ΔΕΝ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟ ιδιωτικό κο-

λέγιο στο οποίο φοιτούσαν οι γόννοι πολιτικών «τζακιών», αλλά για ένα καθ' όλα δημόσιο σχολείο το οποίο έχουν τελειώσει και πολλοί γνωστοί γιατροί, δικηγόροι, δικαστικοί, συγγραφείς, δημοσιογράφοι, καθηγητές ΑΕΙ, αρχιτέκτονες, επιχειρηματίες, βιομήχανοι, και εφοπλιστές. Διαβάζοντας την επετηρίδα των αποφοίτων του συγκεκριμένου σχολείου, αντιλαμβάνομαι ότι κάποιος μαθητής, περνώντας την πόρτα του, είχε τις εξής δύο επιλογές: να πετύχει ή να

Ο ΖΑΧΟΣ ΧΑΤΖΗΦΩΤΙΟΥ (ΘΡΘΙΟΣ, ΤΡΙΤΟΣ ΑΠΟ ΑΡΙΣΤΕΡΑ) ΝΤΥΜΕΝΟΣ «ΣΤΗΝ ΤΡΙΧΑ» ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΑ. ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΤΟΥ Ο ΦΙΛΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

ΤΟ 1948 Ο ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ ΜΕ ΛΕΥΚΟ ΜΠΛΟΥΖΑΚΙ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΑΤΗΜΕΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΚΟΙΤΑΖΕΙ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΣΤΟΝ ΦΑΚΟ. ΕΙΝΑΙ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΑΛΛΟΝ ΔΕΝ ΦΑΝΤΑΖΕΤΑΙ ΠΩΣ ΟΤΑΝ ΜΕΓΑΛΩΣΕΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (ΘΡΘΙΟΣ, ΠΡΩΤΟΣ ΑΠΟ ΑΡΙΣΤΕΡΑ) ΑΚΟΥΜΠΑΕΙ ΣΤΟΝ ΩΜΟ ΤΟΥ ΣΥΜΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΥ «ΑΝΤΙΠΑΛΟΥ» ΝΙΚΟΥ ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ (ΚΑΤΩ ΑΡΙΣΤΕΡΑ)

πετύχει - με τον τρόπο τουλάχιστον που ορίζεται η επιτυχία στις σύγχρονες κοινωνίες. «Το ΠΣΠΑ ιδρύθηκε με ψήφιση σχετικού νόμου χάρη στις εικοσαετείς προσπάθειες του καθηγητή της Παιδαγωγικής Νικόλαου Εξαρχόπουλου ο οποίος ήταν και ο πρώτος επόπτης του. Μάλιστα, για το συγκεκριμένο σχολείο έδειξε ενδιαφέρον και ο τότε υπουργός Παιδείας Γεώργιος Παπανδρέου (1929-1932), «ο οποίος έδωσε χρήματα για να εφοδιαστεί με έπιπλα, όργανα, βιβλία και άλλα σχολικά είδη», λέει ο κ. Χριστιανός Καράς, πρόεδρος του Συλλόγου Αποφοίτων του ΠΣΠΑ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΚΑΡΑΣ, ΑΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ του 1947, όταν μιλά για το Πειραματικό διαθέτει ενέργεια και ενθουσιασμό που θα ζήλευσαν πολλοί συνομήλικοί του. «Το σχολείο δεν είναι πια το ίδιο, αφού εδώ και 27 χρόνια, με την κατάργηση των προτύπων και πειραματικών, η εισαγωγή των μαθητών σε αυτά γίνεται με κλήρωση και όχι με εξετάσεις», λέει με παράπονο ο κ. Καράς που πολύ θα ήθελε να επεστρεφε το σύστημα για μία «πιο αξιολογική αξιολόγηση εισαγωγής μαθη-

Στον ατομικό φάκελο του Ανδρέα Παπανδρέου η απάντηση σε ερώτηση σχετικά με τα τρία επαγγέλματα που θα ήθελε να ακολουθήσει ήταν: πολιτικός, κοινωνιολόγος και καπετάνιος

τών». Από τις αφηγήσεις του αλλά και σχετικά βιβλία, μαθαίνω ότι τις πρώτες δεκαετίες λειτουργίας του Πειραματικού, οι μαθητές υπήρξαν το υποκείμενο επιστημονικής έρευνας, αφού σε αυτούς γίνονταν σωματικές και ψυχικές μετρήσεις προκειμένου να διαπιστώνεται εάν αναπτύσσονταν κανονικά ή υστερούσαν, εάν η πνευματική τους ωριμότητα συμβάδιζε με την ηλικία τους, εάν ήταν ευφυείς ή το αντίθετο, εάν είχαν ισχυρή θέληση, ενδιαφέροντα, ταλέντα,

προδιαθέσεις πονηρές ή αγαθές! Και όσο κι αν αυτό φαντάζει υπερβολικό, ριχνοντας μια ματιά σε ψυχογραφήματα συγκεκριμένων μαθητών αντιλαμβάνεται κανείς ότι ο πολιτικός από παιδί δείχνει την κλίση του. Στον ατομικό φάκελο του Ανδρέα Παπανδρέου, για παράδειγμα, η απάντηση σε ερώτηση σχετικά με τα τρία επαγγέλματα που θα ήθελε να ακολουθήσει ήταν: πολιτικός, κοινωνιολόγος και καπετάνιος, ενώ αιτιολογεί την πρώτη επιλογή γράφοντας ότι εκπροσωπεί τη δράση η οποία τον τραβάει. Στην ερώτηση για το μάθημα που δεν του αρέσει καθόλου απαντά: «Το μάθημα των Θρησκευτικών, γιατί είναι δογματικό. Περιορίζει την ελευθερία των σκέψεων. Δεν δίνει τίποτα, γιατί η θρησκεία είναι πίστη και όχι μάθηση». Λίγο πιο κάτω ερμηνεύει την προσευχή ως «φαντασία του ανθρώπου ότι επικοινωνεί προς ανώτερον ον».

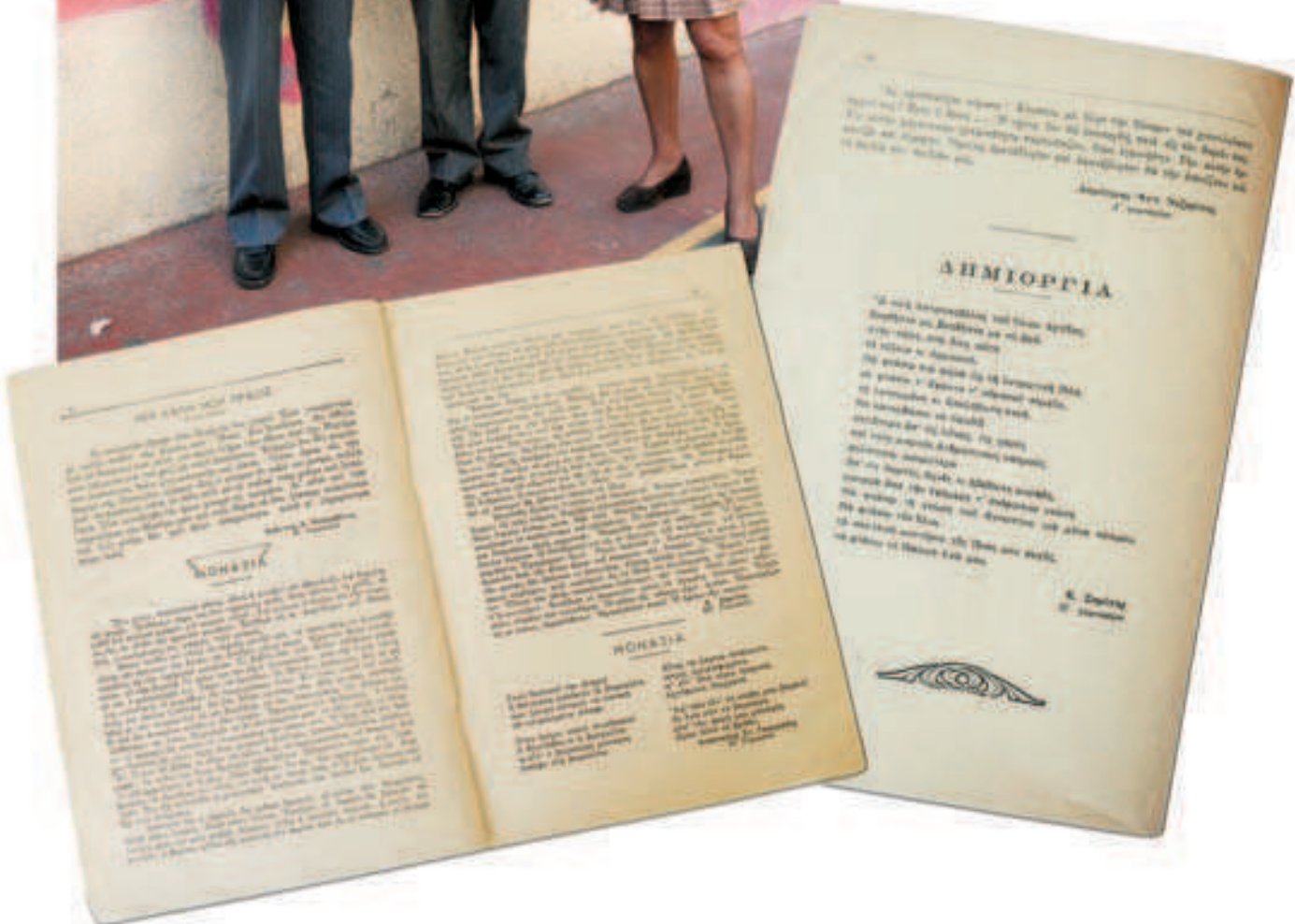
Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ Ηλίας Μαστρογιαννόπουλος, συμμαθητής του Ανδρέα Παπανδρέου, λέει χαρακτηριστικά για αυτόν: «Υπήρξε αξιοπρεπής, κύριος, επιμελής, συνήθως άριστος».

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΠΣΠΑ, Κ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΚΑΡΑΣ, Ο ΤΑΜΙΑΣ Κ. ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Κ. ΣΜΑΡΑΓΔΑ ΜΗΝΔΡΙΟΥ, ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΟΥ ΠΛΕΘΟΝ «ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ» ΚΑΙ ΓΚΡΑΦΙΤΙ

ΠΑΝΩ: Ο ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΑΣΠΑΖΕΤΑΙ ΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΟΥ ΦΙΛΟ, ΛΕΩΝΙΔΑ ΤΣΙΓΩΝΙΑ, ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΠΣΠΑ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΤΟΥ 2004. ΜΑΛΙΣΤΑ, Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΗΤΑΝ ΤΟ ΤΙΜΩΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

ΚΑΤΩ: ΕΝΑ ΠΟΙΗΜΑ ΚΙ ΕΝΑ ΠΕΖΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ, ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ, ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΣΤΗ «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ». «ΜΟΝΑΞΙΑ» ΚΑΙ «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ» ΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΚΑΠΟΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΔΥΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ, ΕΥΛΟΓΗ

Θυμάται ότι η μεταξύ τους «διαμάχη» εντοπιζόταν στο θέμα της θρησκείας, αφού ο Παπανδρέου τον παρότρυνε να ασχοληθεί και με άλλες φιλοσοφίες. «Δεν έχω παρωπίδες, Ανδρέα μου», του απαντούσα. «Κάποτε, μας είχαν δώσει να ετοιμάσουμε μία έκθεση για την Επανάσταση του 1821. Ο Ανδρέας ήρθε στο σχολείο έχοντας γράψει μία πραγματεία πολλών σελίδων στην οποία ανέλυε τη θεωρία ότι η Επανάσταση του '21 έγινε για κοινωνικούς και όχι εθνικούς λόγους υποστηρίζοντας ότι η αστική τάξη εξεγέρθηκε ενάντια στους κοτσαμπάσπδες. Και όταν ο εμβρόντητος καθηγητής μας τον παρέπεμψε στην ιστορία του Παπαρρηγόπουλου, πήρε την απάντηση ότι ο συγκεκριμένος ιστορικός είναι ξεπερασμένος», θυμάται χαμογελώντας ο ιερωμένος.

ΣΤΟΝ «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ» (ένα είδος ψυχογραφήματος), που είχε συντάξει το 1936 για τον πρώην πρωθυπουργό, ο καθηγητής του Ιωάννης Σταματάκος, λέει μεταξύ άλλων: «Το μόνον μειονέκτημά του, οφειλόμενον αφενός εις κληρονομικότητα κι αφετέρου εις τους περί αυτόν παράγοντας της αγωγής, είναι ότι είναι πείσμων δημαγωγός, συνεπεία δε τούτου αποφασίζει ενίοτε να καταφεύγει ενσυνειδήτως εις σοφίσματα ή και εις κενήν λογοκοπίαν... Εν παντί και πάντοτε αναλαμβάνει την πρωτοπορίαν. Εάν η υγεία του τον βοηθήσει, ασφαλώς θα απασχολήση το πανελλήνιον μίαν ημέραν».

ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΟΥ ΗΣΗΑ υπήρξε και ο Κώστας Σημίτης, ο οποίος υπήρξε συμμαθητής του θεωρητικού της Αριστεράς και φιλοσόφου Νίκου Πουλαντζά. Αποτέλεσμα; «Η τάξη είχε χωριστεί στα δύο. Σε Σημιτικούς και Πουλαντζικούς», με πληροφορεί η κυρία Σμαράγδα Μηνδρινού, μέλος και εκείνη του Συλλόγου Αποφοίτων. Στο περιοδικό «Η φωνή του Πειραματικού» ανακαλύπτω ένα διήγημα του Κώστα Σημίτη με τίτλο «Μοναξιά». «Ήτο μόνος, απελπιστικά μόνος. Αυτή η μοναξιά τον εβασάνιζε, του έσφιγγε την ψυχή. Ησθάνετο γύρω του ένα τεράστιον κενόν...». Σε άλλο τεύχος, σε ένα ποίημά του, ο πρώην πρωθυπουργός εξομολογείται: «...Να

φτάσω τον ήλιο, το σκοτεινό μυστήριο της ίδιας μου ψυχής, να φτάσω το ιδανικό εγώ μου», χωρίς φυσικά να αναφέρεται στον ήλιο του ΠΑΣΟΚ. Στο ίδιο τεύχος υπάρχει και λίστα με προσωνύμια που αποδίδονται στους μαθητές. Έτσι, ο Κώστας Σημίτης χαρακτηρίζεται «σπαγγοβιομήχανος και συνδικαλιστής», ενώ το αντίπαλο δέος, ο Νίκος Πουλαντζάς, «εξωκοινοβουλευτικός αρχηγός της αντιπολιτεύσεως».

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ Κώστας Καραμανλής υπήρξε και εκείνος μαθητής του Πειραματικού. Η κυρία Μηνδρινού ήταν συμμαθήτριά του στο Δημοτικό, αλλά δεν έκαναν στενή παρέα. «Από ό,τι θυμάμαι ήταν σεμνός, του άρεσε το ποδόσφαιρο αλλά και το φαγητό, αφού

Στον Κώστα Καραμανλή άρεσε το ποδόσφαιρο και το φαγητό και έκανε συχνές επισκέψεις στο κυλικείο. Είχε πολύ χιούμορ και συμμετείχε σε όλες τις κοπάνες στο πατάρι του τότε «Dolce»

έκανε συχνές επισκέψεις στο κυλικείο», λέει η κυρία Μηνδρινού. Με τον κ. Λεωνίδα Τσιγώνια, πάντως, ο κ. Καραμανλής υπήρξε φίλος και εξακολουθεί, αφού ήταν μαζί στις 6 τάξεις του Γυμνασίου, από το 1968-1974 οπότε κι αποφοίτησαν. «Θυμάμαι ότι είχε πολύ χιούμορ, ήξερε πολλά ανέκδοτα, του άρεσε πολύ το ποδόσφαιρο, συμμετείχε σε όλες τις «κοπάνες» στο πατάρι του τότε «Dolce» (νυν «Φίλιον»), και είχε εκλεγεί μία φορά και πρόεδρος της τάξης. Αλλωστε, ήμασταν το μόνο σχολείο που επί Χούντας διατήρησε τους μαθητικούς δημοκρατικούς θεσμούς», λέει για τον πρωθυπουργό ο κ. Τσιγώνιας. «Μία από τις μαθητικές μας μέρες, που έχει χαραχτεί στη μνήμη μου, είναι το πρωινό του Σαββάτου 17/11/1973, όταν πήγαμε στο σχολείο (τότε είχαμε δήμε-

ρο σχολείο) και δεν ανεβαίναμε στην τάξη σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την εισβολή πριν από λίγες ώρες στο Πολυτεχνείο. Και φυσικά η άρνησή μας αυτή είχε και ως αποτέλεσμα την αποβολή μας», αναπολεί ο παιδικός φίλος του κ. Καραμανλή προσθέτοντας ότι για τους συμμαθητές του παραμένει πρώτιστα ένας δικός τους άνθρωπος και αν και επιθυμία του ήταν, όπως την είχε κάποτε εκφράσει, να βρίσκεται μαζί τους τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, δεν το καταφέρνει πάντοτε.

ΚΑΙ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΖΑΧΟΣ ΧΑΤΖΗΦΩΤΙΟΥ πέρασε από τα θρανία του Πειραματικού χωρίς όμως, όπως παραδέχεται, να αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση: «Πήγα στο ΠΣΠΑ στη Γ' Γυμνασίου -προερχόμενος από την Αναργύρειο Σχολή Σπετσών-, παρότι ήμουν κάκιος μαθητής και με πολλές αταξίες στο ενεργητικό μου. Τα πράγματα απλούστευαν λόγω του ότι η μητέρα μου ήταν καθηγήτρια του Αρσακείου και είχε φιλικές σχέσεις με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου. Το βεβαρημένο ιστορικό μου πάντως με ακολουθούσε όπου και αν πήγαινα. Έτσι, τα δύο πρώτα χρόνια έτρωγα κάθε πρωί καμιά δεκαριά δυνατά χαστούκια από τον αείμνηστο καθηγητή μου Σκιαδόπουλο, χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένος λόγος αλλά προληπτικά, όπως έκαναν κάποιοι με τις συζύγους τους για ό,τι επρόκειτο να πράξουν την υπόλοιπη ημέρα», εξηγεί γελώντας ο κ. Χατζηφωτίου και προσθέτει ότι υπήρξε συμμαθητής και καλός φίλος του Γεώργιου Μαγκάκη τον οποίο ανέκαθεν θαύμαζε: «Ο Γιώργος και εγώ με το που τελειώσαμε το σχολείο φύγαμε για να πολεμήσουμε τους Γερμανούς. Εκείνος στο βουνό, εγώ στη Μέση Ανατολή. Οι δύο πιο άτακτοι και κακοί στα μαθήματα ήμασταν οι πρώτοι που εκτελέσαμε το καθήκον μας προς την πατρίδα», συμπληρώνει με νόημα αποδεικνύοντας με τη σειρά του ότι το σχολείο είναι μία μικρή κοινωνία, καθρέφτης εκείνης των μεγάλων. Και το ΠΣΠΑ έχει αναμφισβήτητα συντελέσει με τον τρόπο του και το παιδαγωγικό του σύστημα στη δημιουργία «εξαιρέσεων» που επιβεβαιώνουν τον γενικότερο κανόνα. ☞

Ευχαριστούμε την κυρία Εύη Σκληράκη και τον Σύλλογο Αποφοίτων ΠΣΠΑ

